

Jeho smích shromážděné zaskočil. Ale vzhledem k tomu, že žili ve světě, kde zdvořilost představovala životní styl, všichni se k pánu domu rozhodli připojit. A tak zatímco venku toho listopadového rána dul mrazivý vítr, v salonu s dřevěným obložením a štukovými římsami se jedenáct mužů od srdce smálo myšlence na smrt dvanáctého. Nového prezidenta Spojených států. Morgan si otěl oči zaplavené slzami smíchu a lusknutím prstu znovu zvážněl.

„Někteří z vás jsou Strážci republiky, jiní možná stále patří ke Ku-klux-klanu... Proboha! Co se stalo s tím krásným experimentem? Jiní ještě působí v řadách Americké legie...“

Od konce první světové války byly Spojené státy skutečně v moci jakési fašistické mlhoviny, která se, podobně jako v Evropě, zrodila částečně z nečinnosti a pocitu opuštěnosti veteránů. Americká legie byla zdaleka nejmocnější organizací. Vznikla v Paříži roku 1919, financovala ji však Wall Street. Byla prodchnutá vlastenectvím a soustředila se na vzájemnou pomoc. Morálka mužstev upadala a strach, že se deprese přetaví v černý či rudý hněv značně rostl. Organizace, teoreticky apolitická, avšak živěná zarytým antikomunismem udržovaným krvavými střety s dělnickými odbory, se rychle radikalizovala. Nástup Mussoliniho k moci v roce 1922 byl pro jejího vůdce Alvina Owsleyho zjevením. O dva roky později měla organizace až osm set tisíc členů. S hospodářskou krizí však jejich počet klesal, neboť tisíce veteránů si už nemohly dovolit platit členské příspěvky.

Hromadícím se potíží musela čelit i další, ještě masovější vlastenecká organizace, tzv. Ku-klux-klan. Přestože Klan na konci 19. století téměř zanikl, v roce 1915 zažil neuvěřitelné znovuzrození, a to v návaznosti na uvedení filmu *Žrození národa* režiséra D. W. Griffitha, který nabídl románové a z velké části fantazijní zpracování občanské války a následného období takzvané „rekonstrukce Jihu“. Nenávist vůči černochoům se brzy rozšířila i na evropské migranty ze Středomoří a na Židy. Ostatně jedním z největších úspěchů Klanu bylo prosazení imigračního Johnsonova-Reedova zákona z roku 1924. O rok

později v srpnu pochodovalo centrem Washingtonu, D.C. v tradičních groteskních bílých hábitech Klanu na čtyřicet tisíc členů – mužů, žen i dětí. Nenávist vůči katolíkům, Židům a černochoům zaplavila veřejný prostor. V roce 1932 se však Ku-klux-klan ocitl v plném rozkladu, čítal tehdy sotva třicet tisíc členů. Násilí, a především také vnitřní rozpory organizace, jež se vydávala za obráncyni bílých žen a morální počestnosti, vypluly na povrch.

Také Strážci republiky, založení roku 1922, měli sehrát zásadní roli v politické debatě, i když nedisponovali tak masovou podporou jako dvě předchozí organizace. Intelektuálové, podnikatelé a politici – mimo jiné bratři Pitcairnové, téměř celá rodina du Pontových, prezident společnosti General Motors Alfred P. Sloan, partneři z J. P. Morgan, prezident společnosti Sun Oil J. Howard Pew, několik senátorů, a v neposlední řadě Andrew W. Mellon, miliardář a ministr financí v letech 1921–1932, začali prosazovat „konstitucionalismus“, rigorózní připoutanost k Ústavě, která podle nich neměla přijímat žádné evolucionistické změny – zvláště pokud by hrozilo, že naruší byznys. Za velkými vlasteneckými proslovy se ve skutečnosti skrývala především obrana svobody podnikání: Strážci republiky považovali každou novou regulaci za další krok k bolševizaci Ameriky, a proto se dlouhá léta úspěšně stavěli proti jakémukoli nařízení omezujícímu dětskou práci. Jejich odpor k federálnímu státu, k byrokracii, ke všemu, co zosobňoval Washington, ale také k Židům, je dovedl k nenávisti vůči Rooseveltovi i jeho New Dealu.

Celá tahle vážená společnost by si svoje ruce nikdy nezašpínila. Ale zaplatit jiným, aby to udělali za ně, to byla jiná.